

**MATERIAŁY INSTYTUTU GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO W MARYMONCIE
(INSTYTUT AGRONOMICZNY I LEŚNICZY)
(1816–1861)
(14)**

Instytut Agronomiczny i Leśniczy (od 1840 r. Instytut Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa) jako uczelnia rolnicza został powołany w 1816 r. we wsi Marymont k. Warszawy (od 1916 r. włączonej do miasta). Była to pierwsza wyższa uczelnia rolnicza na ziemiach polskich. Powstała z inicjatywy Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego. Inicjatorami jej założenia byli: Stanisław Staszic, Tadeusz Mostowski, Stanisław Kostka Potocki, Franciszek Drucki-Lubecki oraz namiestnik Królestwa Polskiego Józef Zajączek. Uczelnia została powołana dekretem cara Aleksandra I z dnia 23 września 1816 r. Na jej utrzymanie car przeznaczył dobra rządowe Marymont z Bielanami i folwarkami. Pierwszym dyrektorem Instytutu był Jerzy Beniamin Flatt. Siedzibą był dawny pałacyk królowej Marii Sobieskiej. Plan przebudowy Instytutu przygotował słynny architekt Antonio Corazzi.

Instytut składał się początkowo z jednej klasy, która kształciła przyszłych ekonomów i zarządców większych dóbr. Od 1822 r. uczelnia prowadziła kształcenie na dwóch poziomach nauczania: wyższym (dla przyszłych ekonomów i zarządców) i elementarnym (dla przyszłych wykwalifikowanych robotników – parobków, owczarzy, gorzelnianych). Nauka w klasie niższej trwała jeden rok, w klasie wyższej dwa lata. W latach 1822 – 1830 kształciło się w niej 122 uczniów, ukończyło ją 72.

Po powstaniu listopadowym władze rosyjskie zamknęły Instytut, który został przywrócony do życia w 1836 r.

W 1840 r. uczelnię zreorganizowano przez dodanie wydziału leśnego i przekształceniu jej w Instytut Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa, który przyjmował młodzież po ukończeniu gimnazjum. W tym okresie dyrektorem był Michał Oczapowski, a następnie Seweryn Zdzitowiecki. W 1857 r. Instytut znów przeszedł reorganizację. Od tej pory przyjmowano absolwentów gimnazjów i wyższych szkół realnych. Naukę przedłużono do lat trzech. W latach 1841 – 1861 oddział rolny ukończyło 1287 uczniów, a leśny 288.

W 1861 r. Instytut zlikwidowano przenosząc jego zasoby i wyposażenie do nowo utworzonego Instytutu Politechnicznego i Rolno-Leśnego w Puławach.

Prace porządkowo-inwentaryzacyjne przeprowadziła Izabela Gass. Materiały pochodzą z lat 1843 – 1848. Są to wykłady spisane przez studenta S. Rubieszewskiego.

W PAN Archiwum w Warszawie spuściznie nadano sygn.14. Inwentarz liczy 20 jednostek.

Źródło i bibliografia

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Instytut_Agronomiczny

INWENTARZ

1. *Administracja*
Zapis wykładu
[1843 – 1848], rkp., sz, k.117
2. *Agronomia. Gospodarstwo Wiejskie. Zarząd gospodarstwa*
Zapis wykładu
[1843 – 1848], rkp., sz, k. 91
3. *Botanika ogólna. Fiziologia roślinna*

- Zapis wykładu
[1843 – 1848], rkp, sz, k. 26
4. *Budownictwo*
Zapis wykładu
[1843 – 1848], rkp, sz, k. 33
 5. *Chemia. Wykładana przez profesora Belzę Magistra Filozofii w Instytucie Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Marymońcie na kursie pierwszoletnim w r. 1844/1845*
Zapis wykładu
1844 – 1845, rkp, sz, k. 82
 6. *Ekonomia polityczna*
Zapis wykładu
[1843 – 1848], rkp., sz, k. 18
 7. *Fizyka*
Zapis wykładu
1845, rkp., sz, k. 14
 8. *Fizyka. Cz. Ia*
Zapis wykładu
[1843 – 1848], rkp., sz, k. 118
 9. *Gospodarstwo wiejskie. Uprawa mechaniczna gruntu*
Zapis wykładu
[1843 – 1848], rkp., sz, k. 11
 10. *Historia Naturalna. Mineralogia i Geologia. S. Byttnera, W i G. W Leś.*
Zapis wykładu
1843, rkp., sz, k. 95
 11. *Krótki zbiór wiadomości mineralogicznych i geologicznych*
Zapis wykładu
[1843 – 1848], rkp., sz, k.33
 12. *Matematyka*
Zapis wykładu
[1843 – 1848], rkp., sz, k. 45
 13. *Matematyka. Wiadomości wstępne*
Zapis wykładu
[1843 – 1848], rkp., sz, k. 50
 14. *Mechanika*
Zapis wykładu
[1843 – 1848], rkp., sz, k. 27
 15. *Ogrodnictwo*
Zapis wykładu
[1843 – 1848], rkp., sz, k. 60

16. *Projektowanie budowli*
Zapis wykładu
[1843 – 1848], rkp., sz, k. 16

17. *Przykłady zastosowania reguł trzech do zamiany miar, wag, monet obcych na krajowe i odwrotnie tak pojedynczo jak złożenie brane wraz z tak zwanymi czynnikami zamiany*
Zapis wykładu
[1843 – 1848], rkp. sz, k. 4

18. *Szczegółowe opisanie drzew leśnych*
Zapis wykładu
[1843 – 1848], rkp., sz, k. 72

19. *Wyciąg botaniczny*
Zapis wykładu
[1843 – 1848], rkp., sz, k. 4

20. *Zoologia. Wykład profesora Jastrzębowskiego Magistra filozofii na kursie drugoletnim w Marymoncie w roku 1845/1846*
Zapis wykładu
1845 – 1846, rkp., sz, k.98